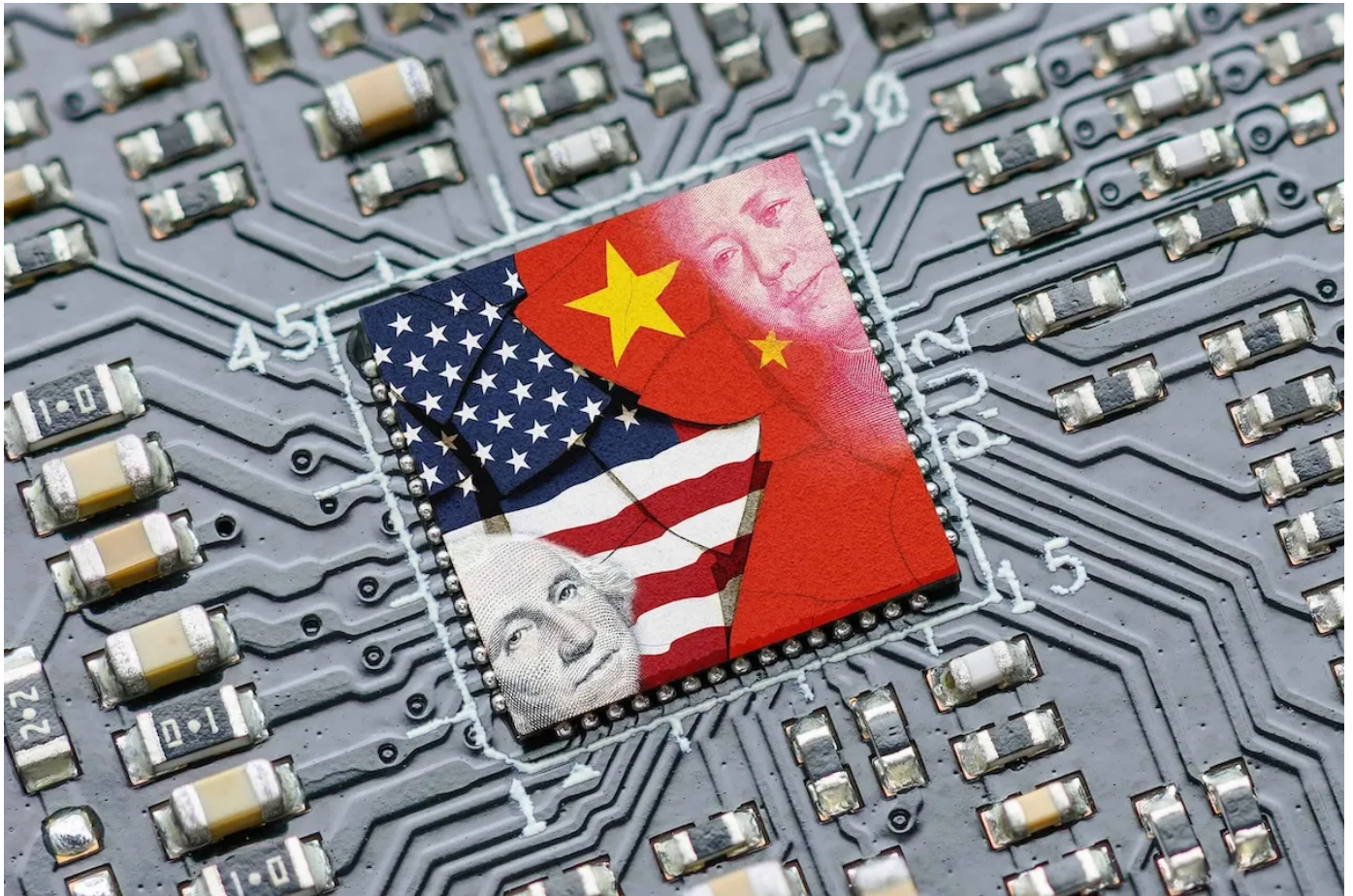

Voorbij de hype: wat AI werkelijk is — en waarom dat nu al geweldig is

Door Frank , 25 april 2026

Voorbij de hype: wat AI werkelijk is — en waarom dat nu al geweldig is

Door Frank Dumon

Om de paar maanden trekt een nieuwe golf van angst door de westerse media. Artificiële algemene intelligentie staat op het punt ons tot slaaf te maken. China heeft de AI-wedstrijd al gewonnen. Je baan verdwijnt volgende week dinsdag. De algoritmen liegen tegen je. Het levert pakkende krantenkoppen op. Maar het lijkt in de verste verte niet op wat kunstmatige intelligentie werkelijk is, hoe het wordt gebouwd, of waar het ons naartoe brengt.

De waarheid over 'AGI'

Je hebt de term Artificiële Algemene Intelligentie (AGI) wel gehoord — vaak gedefinieerd als een AI die elke intellectuele taak kan uitvoeren die een mens kan. Politici roepen ermee. Commentatoren waarschuwen dat het land dat er het eerst komt, de wereld zal regeren. Maar wat ze je niet vertellen: niemand is het eens over wat AGI betekent.

Vraag tien vooraanstaande onderzoekers om een definitie, en je krijgt tien verschillende antwoorden. Sommigen zeggen: prestaties op menselijk niveau voor alle cognitieve taken. Anderen definiëren het economisch — het automatiseren van het meest waardevolle menselijke werk. Weer anderen benadrukken voortdurende zelfverbetering of het vermogen om originele wetenschappelijke ontdekkingen te doen.

Zoals waarnemers al jaren opmerken, lijkt AGI vaak te betekenen “wat het volgende systeem nog niet kan doen”. De lat wordt steeds hoger gelegd. Sam Altman van OpenAI noemde AGI “geen supernuttige term”, juist omdat de definities zo sterk uiteenlopen. Dit is van belang, want vrezen wat niemand kan definiëren is geen strategie — het is angst vermomd als analyse.

Het meer realistische beeld — dat door een groeiend aantal onderzoekers wordt gedeeld — is dat AI niet zal komen als een enkele 'big bang'-moment. Het zal evolueren zoals elektriciteit of het internet: transformerend door diffusie, integratie en brede toepassing, niet door een enkele eindstreep.

Wat AI nu goed doet (op dit moment)

Terwijl commentatoren zich obsederen over hypothetische superintelligenties, bespaart echte AI nu al levens, vermindert verspilling, versnelt de wetenschap en vergroot het menselijk vermogen. Dit is wat vandaag werkt:

Geneeskunde: AI-systemen detecteren nu borstkanker op mammogrammen met een grotere nauwkeurigheid dan radiologen alleen. Ze voorspellen verslechtering van patiënten uren voordat klinische waarschuwingssignalen verschijnen. Ze hebben nieuwe antibiotica ontdekt die daadwerkelijk werken tegen resistente bacteriën — een probleem dat onderzoekers tientallen jaren had gefrustreerd.

Klimaat en milieu: AI optimaliseert netwerkopertes om meer zonne- en windenergie te integreren. Het vermindert het energieverbruik in datacenters en industriële koeling met 20-40%. Het volgt ontbossing in realtime en voorspelt gewasopbrengsten om voedselverspilling tegen te gaan.

Wetenschap: AI-modellen hebben de structuren van bijna alle bekende eiwitten voorspeld — een probleem dat experimentele biologen eeuwen zou hebben gekost. Ze versnellen fusie-energieonderzoek, materiaalkunde en medicijnontdekking door jaren van simulatie samen te persen tot uren.

Dagelijks leven: Realtime vertaling laat een arts in Berlijn praten met een patiënt in het landelijke Vietnam. Navigatie-apps verminderen het brandstofverbruik voor miljoenen bestuurders. Toegankelijkheidstools laten blinde mensen hun omgeving 'zien' via audiobeschrijving. Dit zijn geen toekomstbeloften. Het zijn huidige toepassingen. En ze profiteren van de zeer iteratieve, niet-AGI-benadering die alarmisten als ontoereikend afdoen.

Het verhaal VS-China: minder een race, meer een estafette

De echte sterke punten van China: Massale investeringen in industriële robotica, slimme productie en stedelijke AI-systemen. Een staatsgestuurde aanpak die technologie op grote schaal uitrolt — soms angstaanjagend snel. Echte leiderschap in AI-octrooien en bepaalde implementatiestatistieken.

De echte sterke punten van Amerika: Onderzoekscapaciteit aan de frontlinie, fundamentele modelinnovatie (Transformers, diffusiemodellen, versterkend leren van menselijke feedback — allemaal ontstaan in Amerikaanse labs), en een R&D-motor in de private sector die wereldwijd ongeëvenaard is. 's Werelds toonaangevende AI-bedrijven — OpenAI, Google DeepMind, Anthropic, Meta — blijven Amerikaans.

Maar hier is het cruciale punt dat de angstzaaijer mist: dit is geen nul-somspel.

De transformerarchitectuur — de 'T' in ChatGPT — werd uitgevonden door Google-onderzoekers. Het wordt nu gebruikt door Chinese labs, Europese startups en Afrikaanse ontwikkelaars. Wetenschappelijke kennis diffundeert. Trainingsmethoden worden gepubliceerd. Opensource-modellen (veel uit Amerikaanse labs) gaan de wereld rond.

China destilleert Amerikaanse modellen? Ja — en Amerikaanse modellen destilleren Amerikaanse modellen. Elk groot AI-lab gebruikt knowledge-distillatie, een legitieme techniek waarbij een kleiner model leert van de outputs van een groter model. Het is geen 'diefstal', net zoals een natuurkundestudent die leert uit een leerboek Einstein niet plagieert. Het alarmisme rond distillatie weerspiegelt grotendeels concurrentieangst, niet technische ethiek.

Het eerlijkere gesprek is niet 'wie wint er', maar eerder: beide landen boeken snelle vooruitgang, en de mensheid zal de resulterende tools gebruiken, ongeacht de vlag.

Wat onze aandacht werkelijk verdient

Als AGI-paniek en nationalistische rivaliteit overdreven zijn, wat moeten we dan bespreken?

1. **Adoptie en integratie.** De kloof tussen geavanceerde AI-mogelijkheden en dagelijks gebruik in organisaties blijft enorm. De meeste ziekenhuizen, scholen en kleine bedrijven zijn nog maar net begonnen met het gebruik van AI. Daar ligt de echte economische en sociale waarde — niet in het bouwen van grotere modellen, maar in het effectief inzetten van bestaande modellen.
2. **Transitie van de beroepsbevolking.** AI zal taken automatiseren, geen banen. Het historische patroon bij transformatieve technologieën is consistent: banen veranderen, rollen verschuiven, nieuwe categorieën ontstaan. De uitdaging is het beheren van de transitie — omscholing, vangnetten, onderwijshervorming — niet het voorkomen van vooruitgang.
3. **Toegang en concurrentie.** De ontwikkeling van geavanceerde AI is duur. Er is een reëel risico dat capaciteit zich concentreert bij een paar grote bedrijven. Opensource-modellen en publieke investeringen in rekeninfrastructuur zijn belangrijke tegenwichten.
4. **Eerlijk veiligheidswerk.** Echte AI-risico's bestaan — ze zijn alleen niet de risico's uit Hollywoodscripts. Algoritmische vooringenomenheid kan echte schade veroorzaken bij aanwerving, kredietverlening en politiewerk. AI-gegenereerde desinformatie is een echte uitdaging voor democratieën. Autonome systemen hebben doordachte veiligheidsnormen nodig. Dit zijn technische problemen, geen existentiële crises.

Een kalme, nuttigere weg vooruit

Dit is wat het bewijs suggereert:

Artificiële algemene intelligentie, hoe gedefinieerd ook, is niet op handen. De meeste onderzoekers plaatsen het jaren of tientallen jaren verwijderd — als het al aankomt in de enkelvoudige vorm die men zich voorstelt.

1. De huidige generatie AI is nu al buitengewoon nuttig en verbetert snel door iteratieve, voorspelbare vooruitgang.
2. China en de VS boeken beide snel vooruitgang, en hun benaderingen zijn meer complementair dan concurrerend in mondiale wetenschappelijke termen.

3. De voordelen van AI — in geneeskunde, wetenschap, klimaat, toegankelijkheid, productiviteit — zijn reëel, meetbaar en komen nu al.
4. De echte risico's vereisen helder bestuur, geen paniek. En paniek leidt tot slecht beleid.

De volgende keer dat je een kop ziet waarschuwen dat AGI komt om de beschaving te vernietigen — of dat China al gewonnen heeft — stel dan een simpele vraag: Over welke specifieke capaciteit hebben we het, en welk bewijs ondersteunt de tijdlijn?

De kans is groot dat het antwoord vaag zal zijn. Niet omdat AI mysterieus is. Het is omdat angst beter verkoopt dan de waarheid. En de waarheid is veel interessanter: we bouwen gereedschappen die het menselijk vermogen uitbreiden, niet vervangen. Dat werk is moeilijk, samenwerkend en mondiaal. En het maakt nu al het leven van mensen beter.

<https://youtu.be/ad79nYk2keg>